

tolkning, saa kunde der senere opstaae en modsat Fortolkning, og det vilde da kunne blive lagt Ministeriet til Last, at det havde brudt et Slags Ord, som det, ved siltende at modtage Adressen og Adressens ikke tilstrækkeligt betegnende Indhold, i en vis Maade havde givet. Medens jeg derfor ikke har ifinde at modfatte mig Thingets Beslutning, den være til den ene eller den anden Side, hvad denne Adresse angaaer, maa jeg blot nedlægge Forsvaring for Ministeriets Vedkommende om, at denne Adresse ikke ved en Fortolkning, som Ministeriet ikke har erklæret at ville tiltræde, eller paa anden Maade, bliver at ansee som et Baand paa Ministeriet, som det ikke tør og maa bryde.

David: Da jeg forlangte Ordet, var det for at tilbageføre Forhandlingen, der syntes mig at have tabt det Spor, hvorfra den gik ud, og dernæst for at udtale mig med Hensyn til det Spørgsmaal, som efter min Opfattelse af det stillede Forslag alene ligger for til Discussion. I begge Henseender er imidlertid Forhandlingen kommen paa et andet Standpunkt, end den var, da jeg begjærede Ordet, idet ved den Udtalelse, der siden den Tid er skeet af den høitagede Udenrigsminister, Meget af det Svævende, hvorpaa man var kommet ind, idetmindste for det Første maa antages at være forladt, og idet det samme Medlem af Ministeriet allerede har udtalt sig om, hvorledes dette vil opfatte denne Adresse eller en lignende Adresse i Forhold til sig. Der var derfor vistnok ikke den samme Grund, som da jeg begjærede Ordet, til at gøre Thinget opmærksom paa en Adresses Betydning i Ministeriets nærværende Stilling, hvilket Synspunkt, som jeg troer, for en stor Deel var tabt af Sigte; men da der ogsaa er endnu et Par andre Hensyn, paa hvilke Betragtningen ikke har været henvendt, og som jeg dog troer fortjene at udhæves, skal jeg benytte det mig givne Ord hertil og til at motivere, hvorfor jeg ikke kan stemme for en Adresses Indgivelse under de nærværende Forhold. Først troer jeg at burde gøre opmærksom paa, at en Adresses Indgivelse af Rigsdagens ene Afdeling, som ikke, efter hvad der er passeret i det andet Thing, kan tiltrædes af dette, allerede derved

taber en Deel af sin Betydning. Det er hverken Folkethinget eller Landsthinget, som alene repræsenterer Folket, men det er Folkethinget og Landsthinget; og dersom altsaa en Adresse til Kongen skal ansees for at udtale Folkets Mening, saa maa det være en Adresse, som udgaaer af det ene Thing og tiltrædes af det andet, fordi den efter Formen ikke paa een gang kan udgaae fra begge Thing; hvormod en Adresse fra den ene Deel af Folkets Repræsentation, som ikke tiltrædes eller kan tiltrædes af den anden Deel af Folkerepresentationen, allerede derved har mistet meget af den Betydning, som man vilde have den tillagt. Dernæst troer jeg heller ikke, at det er vanskeligt at vise, at Adressens Form — thi jeg tager aldeles ikke Hensyn til den oplæste Adresses Indhold — i det Hele ikke er passende til Situationen, saaledes som den idetmindste er bleven opfattet af Fleertallet af dem, der her i Thinget have taget Ordet, og saaledes som den navnlig er bleven antydet af Forslagsstilleren selv og af dem, der nærmest have understøttet en Adresses Indgivelse. En Adresse er en høitidelig og alvorlig Tiltale til Regenten fra Folkerepresentationens Side i et skæbnesvangert Dieblik; den skal derfor være bestemt, og ikke kunne give Anledning til forskjellige Fortolkninger; den skal være et Hjertesuk, men som skal bære et utvetydigt Vidnesbyrd om, hvad der hviler tungt paa Hjertet, den skal udtale klart, hvad den tilsigter, og den skal vidne om Tillid eller om Mistillid. Jeg lægger derfor ingen Vægt paa, om man foreslaaer Thinget at sige: „jeg haaber“, „jeg forventer“, eller „jeg vil“; Folkerepresentationen, der i et høitideligt Dieblik siger til Kongen: „jeg haaber“ eller „jeg forventer“, bruger kun en høflig Talemaade (Hør! Hør!), den siger for Enhver, som forstaaer at læse slike Actstykker, „jeg vil“ med al den Kraft, som den kan lægge i dette Ord (Hør! Hør!). Jeg veed vel, at dette „vil“ heller ikke er nogen tvingende Villie; thi Landet regieres ikke af Folkethinget alene, men det er alligevel et meget vægtigt „vil“, og hvad enten det indklædes i den meest ærbødige Form eller i den meest bydende Form, i en mere eller mindre hensynstagen Form, saa er det i Grunden